

I samarbejde med Hejnsvig Sognearkiv begyndte Kirkebladet i oktober/november 2006 en historisk serie om præster op gennem tiden i Hejnsvig sogn helt fra Reformationen og frem til i dag.

Vi vil meget gerne høre gode, sjove og troværdige historier om præsterne i Hejnsvig sogn og evt. modtage billeder til brug i kirkebladet.

På forhånd tak for god hjælp også når vi fra kirkebladsredaktionen kommer forbi for at spørge ind til en god historie.

Kirkebladsredaktionen

(Se tidligere artikler på www.hejnsvigbynet.dk - under "Egnehistorie")

Pastor Karl Kristian Frandsen Bøss, i Hejnsvig Sogn fra 1939 til 1949

Pastor Bøss var den femte sognepræst, siden Hejnsvig blev et selvstændigt sogn i 1910. De foregående var Ebbesen, derefter Johs. Larsen, Chr. Christensen og Boyen Rasmussen.

Karl Kristian Frandsen Bøss blev født den 13. februar 1903 i Ørslev ved Randers som søn af gdr. Jens Bøss og hustru. Han var oprindelig landmand og virkede som forvalter på flere større gårde, bl.a. på Julianehåb ved Allingåbro. I en alder af 28 år følte han sig kaldet til at blive præst, og han var energisk og flittig, så målet blev nået. I 1933 blev han student fra Rønde artiumkursus og i 1938 cand. theol. Samme år blev han hjælpepræst hos sognepræsten for Bælum og Solbjerg menigheder i Ålborg stift.

Den 14. februar 1938 blev han gift med Kathrine Bøss, som var gårdmandsdatter født i 1900 i Spentrup på Randers-egnen. Før sit giftermål havde hun været KFUK-sekretær i Herning og Nakskov. De blev gift forholdsvis sent og fik derfor ingen børn. Fru Bøss var i flere år medlem af bestyrelsen for Grindsted-kredsens KFUM og K og siden formand for kvindekredsen. Hun har også ledet flere sommer- og vinterlejre for unge piger, og som taler var hun kendt fra flere lejligheder. Hun havde altid et godt budskab at bringe.

Fra Bælum og Solbjerg Sogne kom pastor Bøss i 1939 til Hejnsvig efter pastor Boyen Rasmussen. Den 10. december 1939 blev han indsat som sognepræst i Hejnsvig af biskop M. C. Lindegaard, og pastor Bøss prædikede over dagens tekst om de 10 brudejomfruer, og han bad menigheden om at huske deres præst i

deres bøn. Også en præst er et menneske med daglige kampe og trænger til forbøn. Da pastor Bøss søgte embedet i Hejnsvig var der ikke mindre end 77 ansøgere, af hvilke han blev indstillet som nr. 1.

Pastor Bøss var en stille natur og gjorde ikke det store væsen ud af sig selv. Han kunne virke lidt langsom i sin væremåde og i sine prædikener, og mange oplevede ham som bedst til ældre mennesker. Han ville gerne snakke med folk, når han færdedes i byen, men der var ikke det liv i præstegården som ved hans forgænger. Og det savnede ungdommen, der havde været vant til at komme til ungdomsmøder hver søndag aften i præstegården hos familien Boyen Rasmussen, hvor der også var børn i familien. For de unge var det en stor omvæltning at få pastor Bøss som sognepræst.

Som prædikant fortsatte pastor Bøss sine forgængeres linie med tilknytning til Indre Misison. Han virkede i Hejnsvig i ca. 10 år med flid og dygtighed og forkyndte evangeliet på en klar og indtrængende måde. I flere år var han formand for DMS og Indre Missions kredsforbund for Grindsted egnen. Han tog initiativ til en ny struktur for bibelkredsene med 6 bibelkredse fordelt i hele Hejnsvig-området: Klink, Gilbjerg, Trøllund, Bolding-Fugdøl, Hejnsvig og Hejnsvig Mark. Disse kredse bestod i mange år.

Pastor Bøss var ivrig jæger, og på den måde traf han også mange af menigheden. Han var træet af allikerne på kirkepladsen og skød efter dem engang netop i samme øjeblik som en hestevogn kom forbi. Herved skræmte han hestene, som stak af med vogn og mand gennem Hejnsvig by. Manden var stærkt utilfreds med

Grindstedkredsens vinterlejr i Hejnsvig. Præstegården ses i baggrunden.

Pastor Bøss' skyderi, men fik dog hold på sine heste igen uden der var sket den store skade.

Hans baggrund som forpagter og landbrugskyndig fornægtede sig ikke. Under sine mange gåture på landet, gav han ofte gode råd til landmænd omkring bedriften, husdyr eller landbrugsbyggeri. Han var meget interesseret i landbrug og gik ofte ud til folk i stalden. Indimellem blev han opfattet som påtrængende, men for mange var han god at snakke med på tomandshånd - både om praktiske spørgsmål, men også i åndelig henseende.

I 1935 blev kirkegangen opgjort til hhv. 14 % i Hejnsvig og 9 % i Vesterhede. Befolkningen fik det skudsmål, at den var velvillig indstillet overfor kirken, præget af Indre Mission. En social demokratisk repræsentant blev valgt ind i menighedsrådet i Hejnsvig ved fredsvalg i 1935 og siden har det været en tradition i Hejnsvig med deltagelse fra denne side i menighedsrådet. I 1947 var kirkegangen faldet en anelse hhv. til 12 % og 10 %.

Der var 4 søndagsskoler og 3 missionshuse. Der var ca. 2000 indbyggere i sognet omkring krigens tid. Under krigen blev den grundtvigske foreningsforening fra 1918 - 28 genoplivet fra 1941 - 1945. Antallet af altergæster var faldet i 1920'erne og 1930'erne, men steg i 1940'erne og endnu mere markant i 1950'erne

under pastor Vestenaa, som ofte mindede menigheden om at deltage i nadveren som en del af gudstjenestens "helhed".

Krigen satte sit præg på Hejnsvig sogn i den tid pastor Bøss var i Hejnsvig. Tyskerne beslaglagde værelser og stuer i mange private hjem, på skolen og i præstegården. Her inddrog tyskerne konfirmandstuen plus spise-stuen. Konfirmanderne måtte undervises i sakristiet, og også skolen holdt undervisning i kirkens sakristi omkring 1942-43. Kommunekontoret blev også indtaget af tyskerne, så kælderens på Alderdomshjemmet måtte bruges til kommunekontor i krigsårene.

Den 5. maj om formiddagen sammenkaldte pastor Bøss til fest- og befrielsesgudstjeneste i Hejnsvig Kirke, som naturligvis var stopfyldt. Den tyske general var stærkt utilfreds med festlighederne og kørte med sin jeep truende henimod kirkegængerne. Han speedede op og slog et slag med bilen, så det ene hjulpar på jeepen kom op på fortovet meget tæt på den store flok, som stod udenfor kirken på parkeringspladsen.

Den 30. april 1949 forlod pastor Bøss Hejnsvig til fordel for embedet som sognepræst i Haderup-Feldborg sogne. Han døde d. 7. november 1975 og blev begravet i Ørsted sogn sammen med Katrine Bøss, som var død knap et år tidligere, den 27. december 1974.

En præste-MOSAIK!

Med præsteartiklerne ønsker vi at tegne en "mosaik" af hver enkelt af præsterne i Hejnsvig sogn i 1900-tallet. Med "mosaik" mener vi et farverigt mindeportræt sammenstykket af forskellige erindringsglimt fra sognets beboere om deres daværende præst.

Der er således ikke tale om en levnedsbekræftelse fra fødsel til død eller en detaljeret beskrivelse af hver enkelt præsts data og virke, men vi ønsker at fortælle om personlige egenskaber og karaktertræk ud fra oplevelser, som stadig huskes af nuværende beboere i sognet.